

Važnost emocionalne podrške medicinskih sestara/tehničara u poslijeoperacijskoj zdravstvenoj skrbi

Zdolec, Petra

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:147772>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-29**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

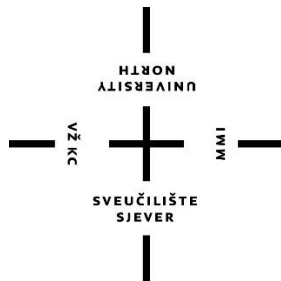
**Sveučilište
Sjever**

Završni rad br. 1862/SS/2024

**Važnost emocionalne podrške medicinskih sestara/tehničara
u poslijeoperacijskoj zdravstvenoj skrbi za pacijenta**

Petra Zdolec, 0336047424

Varaždin, listopad 2024. godine

Sveučilište Sjever

Odjel za sestrinstvo

Završni rad br. 1862/SS/2024

Važnost emocionalne podrške medicinskih sestara/tehničara u poslijeoperacijskoj zdravstvenoj skrbi za pacijenta

Student

Petra Zdolec - 0336047424

Mentor

Valentina Vincek, mag. med. techn.

Varaždin, listopad 2024. godine

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL	Odjel za sestrištvo		
STUDIJSKI PROGRAM	preddiplomski stručni studij Sestrištva		
MENTOR	Petra Zdolec	IBAN	0338047424
ROK	29.8.2024.g.	TEMA	Zdravstvena njega odraslih II
NAZIV RADA	Važnost emocionalne podrške medicinskih sestara/tehničara u postoperacijskoj zdravstvenoj skrbi		
KLASNI RADA	The importance of emotional support of nurses/technicians in postoperative health care		
MENTOR	Valentina Vinček, mag.med.techn.	POSREDOVAČ	predavač
ČLANOVI POVJERENSTVA	1. Ivana Horak, mag.med.techn., predsjednica 2. Valentina Vinček, mag.med.techn., mentorica 3. Valentina Novak, mag.med.techn., članica 4. doc.dr.sc. Irena Čarjuga, zamjenica članica 5. _____ 6. _____		

Zadatak završnog rada

BR.	1862/SS/2024
OPIS	Emocionalna podrška predstavlja značajan element u pružanju sveobuhvatno zdravstvene njege, a njezin značaj posebno dolazi do izražaja u postoperacijskoj njezi. Medicinske sestre i tehničari imaju važnu ulogu u tom procesu, jer su često prve osobe u kontaktu sa pacijentom nakon operativnog zahvata. Sveha ovog rada je naglasiti važnost emocionalne podrške u postoperativnoj njezi i provjeriti zdravstveni djelatnike o njenim pozitivnim učincima. Kulturni i socijalni faktori također imaju značajnu ulogu u percepciji i učinkovitosti emocionalne podrške te je važan individualizirani pristup u pružanju zdravstvene njege. Dugoročni utjecaj emocionalne podrške uključuje smanjenje rizika od kroničnih bolesti, poboljšanje kvalitete života i smanjenje stope ponovljenih hospitalizacija. Glavni ciljevi rada su definirati emocionalnu podršku i njezine komponente, analizirati ulogu medicinskih sestara i tehničara u pružanju emocionalne podrške, istražiti utjecaj emocionalne podrške na psihološki i fizički oporavak pacijenata, pregledati relevantnu literaturu i poslije istraživanja na ovu temu te pružiti praktične smjernice za medicinske sestre i tehničare u njihovoj svakodnevnoj praksi. Također ovaj rad naglašava potrebu za kontinuiranom edukacijom, institucionalnom podrškom i primjenom tehnologije kako bi se osigurala sveobuhvatna i učinkovita emocionalna podrška u postoperativnoj njezi.

ROK PRIJAVE RADA: 25.8.2024.g.

[Handwritten signature]

Predgovor

Zahvaljujem se mentorici Valentini Vincek, mag.med.techn. na pruženoj pomoći, svim savjetima i konstruktivnim kritikama tijekom izrade ovog rada. Najveće hvala na strpljivosti, dostupnosti i angažiranosti.

Također zahvaljujem se svim profesorima na prenesenom znanju, vještinama i svim savjetima tijekom akademskog obrazovanja.

Mojim prijateljima, a posebice prijateljicama hvala što su uvijek tu rame uz rame, na neizmjerne podršci, razumijevanju i svakom „Možeš ti to.“ kad je bilo najteže.

Na kraju, najveća zahvala na svemu ide mojim roditeljima. Na strpljivosti, razumijevanju i podršci pogotovo zadnjih par mjeseci tijekom izrade ovog rada. Nije vam bilo lako, ali dočekali ste.

Volim vas.

Sažetak

Emocionalna podrška predstavlja značajan element u pružanju sveobuhvatne zdravstvene njege, a njezin značaj posebno dolazi do izražaja u poslijeoperacijskoj njezi. Medicinske sestre i tehničari imaju važnu ulogu u tom procesu, jer su često prve osobe u kontaktu s pacijentom nakon operacijskog zahvata. Njihova sposobnost pružanja emocionalne podrške može značajno utjecati na oporavak pacijenta, smanjenje poslijeoperacijskog stresa i ukupno zadovoljstvo zdravstvenom uslugom. Problem koji ovaj rad obrađuje odnosi se na nedovoljno prepoznat značaj emocionalne podrške u poslijeoperacijskoj njezi, unatoč brojnim dokazima o njejoj važnosti. Predmet rada je stoga emocionalna podrška koju pružaju medicinske sestre i tehničari te njezin utjecaj na psihološko i fizičko stanje pacijenata nakon operacijskog zahvata. Svrha ovog rada je naglasiti važnost emocionalne podrške u poslijeoperacijskoj njezi i osvijestiti zdravstvene djelatnike o njenim pozitivnim učincima. Glavni ciljevi rada su definirati emocionalnu podršku i njezine komponente, analizirati ulogu medicinskih sestara i tehničara u pružanju emocionalne podrške, istražiti utjecaj emocionalne podrške na psihološki i fizički oporavak pacijenata, pregledati relevantnu literaturu i postojeća istraživanja na ovu temu te pružiti praktične smjernice za medicinske sestre i tehničare u njihovom svakodnevnom radu. Kroz analizu postojećih istraživanja i literature, ovaj rad će pokazati kako emocionalna podrška koju pružaju medicinske sestre i tehničari može značajno doprinijeti poboljšanju ishoda poslijeoperacijske njege i ukupnom zadovoljstvu pacijenata.

Ključne riječi: emocionalna podrška, poslijeoperacijska njega, medicinske sestre, psihološki oporavak, telemedicina, profesionalni razvoj

Abstract

Emotional support represents a significant element in providing comprehensive healthcare, and its importance is particularly evident in postoperative care. Nurses and technicians play a crucial role in this process, as they are often the first point of contact with patients after surgical procedures. Their ability to provide emotional support can significantly influence a patient's recovery, reduce postoperative stress, and improve overall satisfaction with healthcare services.

The issue addressed in this paper relates to the insufficient recognition of the importance of emotional support in postoperative care, despite numerous pieces of evidence of its significance. Therefore, the subject of this paper is the emotional support provided by nurses and technicians and its impact on the psychological and physical condition of patients following surgery. The purpose of this work is to emphasize the importance of emotional support in postoperative care and raise awareness among healthcare workers about its positive effects.

The main objectives of the paper are to define emotional support and its components, analyze the role of nurses and technicians in providing emotional support, explore the impact of emotional support on the psychological and physical recovery of patients, review relevant literature and existing research on this topic, and provide practical guidelines for nurses and technicians in their daily work. Through the analysis of existing studies and literature, this paper will demonstrate how emotional support provided by nurses and technicians can significantly contribute to improving postoperative care outcomes and overall patient satisfaction.

Key words: emotional support, postoperative care, nurses, psychological recovery, telemedicine, professional development

Popis korištenih kratica

AI Umjetna inteligencija

EI Emocionalna inteligencija

KBT Kognitivno-bihevioralna terapija

NN Narodne novine

SI Socijalna inteligencija

VR Virtualna stvarnost

WHO World Health Organization

Sadržaj

1. Uvod	1
2. Prijeoperacijska zdravstvena skrb: ključni čimbenik u poslijeoperacijskom oporavku	4
2.1. Poslijeoperacijska zdravstvena njega	5
3. Zadaci medicinske sestre/tehničara u poslijeoperacijskoj zdravstvenoj njezi pacijenta	8
3.1. Ključne odgovornosti medicinskih sestara/tehničara	8
3.2. Emocionalna podrška kao dio zdravstvene njege	8
3.2.1. Važnost posjedovanja emocionalne inteligencije u sestrinskoj skrbi	10
3.3. Dodatni aspekti emocionalne podrške u poslijeoperacijskoj njezi	11
4. Problemi i zakonitosti vezane uz pružanje emocionalne podrške	13
4.1. Edukacija i obuka zdravstvenih radnika	13
4.2. Institucionalna podrška i politika	13
4.3. Financijska potpora	14
4.4. Upotreba tehnologije	14
4.5. Standardizirani protokoli i smjernice	14
5. Utjecaj emocionalne podrške na pacijente	16
6. Integracija emocionalne podrške u zdravstveni sustav	18
7. Utjecaj kulturnih i socijalnih faktora na pružanje emocionalne podrške pacijentima	20
8. Uloga tehnologije u pružanju emocionalne podrške pacijentima nakon operacije	23
9. Dugoročni utjecaj emocionalne podrške na pacijente	25
10. Zaključak	27
11. Literatura	28

1. Uvod

Emocionalna podrška zauzima posebno mjesto u zdravstvenoj njezi, a njezin značaj postaje još izraženiji u kontekstu poslijeoperacijske skrbi. Medicinske sestre i tehničari, kao ključni članovi zdravstvenog tima, često su prve osobe koje pacijenti susreću nakon operacijskih zahvata, što njihovom radu daje posebnu težinu. Osim fizičke njege, oni pružaju i emocionalnu podršku koja je ključna za pacijentov oporavak, smanjenje stresa i tjeskobe, te povećanje zadovoljstva pruženom zdravstvenom skrbi. Emocionalna podrška se definira kao pružanje empatije, razumijevanja, ohrabrenja i sigurnosti pacijentima kako bi se smanjio njihov strah, tjeskoba i osjećaj usamljenosti. Ova vrsta podrške ima dokazano pozitivne učinke na brzinu oporavka pacijenata, kao i na njihov psihološki i emocionalni status, što je posebno važno u poslijeoperacijskom razdoblju, kada su pacijenti često izloženi velikom stresu i neizvjesnosti [1]. Pružanje emocionalne podrške nije samo moralna obveza zdravstvenih radnika, već je i dio sveobuhvatne zdravstvene skrbi koja uključuje fizičku, emocionalnu i psihološku komponentu njege. Zdravstveni radnici, posebno medicinske sestre i tehničari, koriste emocionalnu podršku kako bi pacijentima pomogli u suočavanju s fizičkim bolovima, neizvjesnošću vezanom za ishod liječenja, te emocionalnim izazovima koji prate oporavak. Ova podrška uključuje različite oblike komunikacije, od verbalne, kroz razgovor i savjetovanje, do neverbalne, kroz geste, mimiku i dodir, koji pomažu pacijentima da se osjećaju sigurnije i manje usamljeno [1]. Emocionalna podrška u zdravstvenoj skrbi zahtijeva visoku razinu emocionalne i socijalne inteligencije kod zdravstvenih radnika. Emocionalna inteligencija (EI) se odnosi na sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i upravljanja vlastitim emocijama, kao i sposobnost prepoznavanja emocionalnih stanja drugih. Kod medicinskih sestara i tehničara, emocionalna inteligencija omogućuje im da se prilagode potrebama pacijenata i pruže im odgovarajuću podršku, osobito u kritičnim trenucima nakon operacije. Visok stupanj emocionalne inteligencije pomaže im u prepoznavanju suptilnih emocionalnih signala koje pacijenti šalju, bilo verbalno ili neverbalno, te u prilagođavanju vlastitog pristupa kako bi pacijentima pružili adekvatnu utjehu i osjećaj sigurnosti. Empatija, kao ključna komponenta emocionalne inteligencije, omogućava zdravstvenim radnicima ne samo da razumiju pacijentove osjećaje, već da ih i dijele, čime se stvara duboka emocionalna veza koja pozitivno utječe na pacijentov oporavak [2].

S druge strane, socijalna inteligencija (SI) se odnosi na sposobnost snalaženja u društvenim situacijama, prepoznavanje društvenih signala i učinkovito upravljanje međuljudskim odnosima. U kontekstu zdravstvene skrbi, socijalna inteligencija omogućava medicinskim sestrama i tehničarima da bolje razumiju socijalne i kulturne okvire iz kojih pacijenti dolaze, kao i njihove

specifične potrebe i očekivanja. Ova inteligencija pomaže im u prilagodbi pristupa ovisno o tome kako pacijenti reaguju na određene situacije ili postupke. Na primjer, neki pacijenti mogu zahtijevati više pažnje i verbalne podrške, dok drugi preferiraju mir i tišinu tijekom oporavka. Zdravstveni radnici sa razvijenom socijalnom inteligencijom mogu prepoznati te razlike i prilagoditi svoje ponašanje, osiguravajući time optimalne uvjete za oporavak svakog pacijenta. Razvijene vještine emocionalne i socijalne inteligencije kod zdravstvenih radnika izravno utječu na kvalitetu pružene emocionalne podrške pacijentima. Emocionalna inteligencija pomaže im da prepoznaju emocionalne potrebe pacijenata i pruže odgovarajuću empatiju i razumijevanje, dok socijalna inteligencija omogućava prilagodbu tim potrebama ovisno o specifičnim kulturnim, socijalnim i osobnim kontekstima. Ovo je osobito važno u kontekstu poslijeoperacijske njege, kada pacijenti prolaze kroz emocionalno i fizički zahtjevan period, u kojem su često ranjivi i osjetljivi [2]. Emocionalna podrška u poslijeoperacijskoj njezi može se manifestirati kroz različite oblike komunikacije i prisutnosti. Aktivno slušanje, koje je jedan od temeljnih aspekata emocionalne podrške, omogućava zdravstvenim radnicima da pažljivo prate pacijentove izraze, brige i emocije, te da na njih reaguju s empatijom i razumijevanjem. Ova vrsta komunikacije osigurava pacijentima osjećaj da su njihovi problemi važni i da nisu sami u procesu oporavka. Verbalna i neverbalna komunikacija također imaju ulogu, jer pomažu pacijentima da se osjećaju sigurnije i povezanije sa svojim zdravstvenim radnicima. Geste poput osmijeha, kimanja glavom, ili jednostavan dodir mogu prenijeti osjećaj podrške i brige, dok verbalne poruke ohrabrenja i uvjerenja u uspješan oporavak smanjuju pacijentov strah i anksioznost [2]. Zdravstveni radnici s razvijenim emocionalnim i socijalnim vještinama bolje upravljaju stresom u vlastitom radu, što ih čini sposobnijima pružiti visokokvalitetnu njegu. Emocionalna inteligencija im pomaže u održavanju emocionalne ravnoteže, čak i u teškim ili stresnim situacijama, čime se smanjuje rizik od sindroma izgaranja (burnout) kod medicinskog osoblja. Ovo je ključno jer emocionalno iscrpljeni radnici nisu u stanju pružiti odgovarajuću podršku pacijentima. Socijalna inteligencija im pomaže u održavanju kvalitetnih odnosa unutar tima, čime se poboljšava suradnja među članovima zdravstvenog osoblja i osigurava koordinirana briga o pacijentima [3]. Nadalje, istraživanja pokazuju da emocionalna podrška koju pružaju emocionalno inteligentni zdravstveni radnici izravno doprinosi smanjenju poslijeoperacijske tjeskobe i depresije kod pacijenata. Na primjer, pacijenti koji su prošli kroz operacije srca i dobili visok stupanj emocionalne podrške pokazali su 30% brži oporavak od onih koji nisu primili istu razinu pažnje i podrške. Također, pacijenti koji su doživjeli visoku razinu emocionalne podrške izvještavaju o većem zadovoljstvu zdravstvenom uslugom, što je važno ne samo za njihovu dobrobit, već i za dugoročnu reputaciju zdravstvenih ustanova [4].

Emocionalna i socijalna inteligencija zajedno čine osnovu za uspješnu integraciju emocionalne podrške u svakodnevnu praksu zdravstvenih radnika. Ove vještine ne samo da poboljšavaju iskustvo pacijenata, nego imaju i širi društveni i ekonomski učinak, jer smanjenje poslijeoperacijskih komplikacija rezultira kraćim boravkom u bolnici, nižim troškovima zdravstvene skrbi te boljim ishodima liječenja [4].

2. Prijeoperacijska zdravstvena skrb: ključni čimbenik u poslijeoperacijskom oporavku

Odlazak u bolnicu zbog operacijskog zahvata često predstavlja stresno iskustvo za pacijente. Sama pomisao na operaciju može izazvati strah i nesigurnost, stoga je prijeoperacijska priprema od iznimne važnosti. Prijeoperacijska priprema obuhvaća sve aktivnosti koje se provode kako bi se pacijent fizički i psihički pripremio za operaciju. To uključuje medicinske pretrage, razgovore s liječnicima i anesteziolozima, edukaciju pacijenta o tijeku zahvata, kao i procjenu rizika. Dobro organizirana prijeoperacijska priprema može značajno smanjiti razinu anksioznosti kod pacijenata i poboljšati ishod operacije. Također, pomaže zdravstvenom osoblju da identificira potencijalne komplikacije i pravovremeno intervenira [5].

Prijeoperacijska zdravstvena skrb predstavlja važan segment pripreme pacijenta za operacijski zahvat i sastoji se od različitih medicinskih, edukativnih i psiholoških intervencija. Medicinske sestre i tehničari imaju odgovornost osigurati da pacijent bude fizički pripremljen za operaciju kroz provođenje svih potrebnih pretraga i provjeru zdravstvenog stanja. Istovremeno, važno je smanjiti anksioznost i strah pacijenta kroz informiranje o postupku operacije, mogućim rizicima i koracima postoperacijskog oporavka. Jasna i smirena komunikacija s pacijentima pridonosi boljoj suradnji i smirenju, što rezultira pozitivnijim ishodima tijekom operacije i oporavka. Također, pacijentu se objašnjava što može očekivati tijekom i nakon zahvata, čime se smanjuje neizvjesnost i povećava razina povjerenja u zdravstveni tim. Osim fizičke pripreme, emocionalna podrška koju pacijenti dobivaju od medicinskih sestara i tehničara ima ulogu u osiguravanju uspješnog postoperacijskog oporavka. Dobra prijeoperacijska priprema, osobito u kontekstu emocionalne podrške, može značajno utjecati na ishod liječenja iz više razloga. Prije svega, emocionalna podrška pomaže u smanjenju stresa i anksioznosti pacijenata. Kada pacijenti osjećaju podršku i brigu od zdravstvenog osoblja, manje su zabrinuti zbog predstojećeg zahvata. Manji stres može pozitivno utjecati na fiziološke reakcije tijela, što može rezultirati bržim oporavkom. Na primjer, smanjenje razine kortizola, hormona stresa, može olakšati proces ozdravljenja. Nadalje, emocionalna podrška pridonosi povećanju povjerenja pacijenata u zdravstveni tim. Kada medicinske sestre i tehničari pružaju emocionalnu podršku, pacijenti razvijaju povjerenje prema njima, što je ključno za uspješnu suradnju tijekom postoperacijskog liječenja. Ova suradnja često rezultira boljem pridržavanju postoperacijskih uputa, što izravno utječe na brzinu i kvalitetu oporavka. Također, otvorena i jasna komunikacija, koja je sastavni dio emocionalne podrške, pomaže pacijentima da razumiju što mogu očekivati tijekom i nakon operacije. Ovo smanjuje njihovu nesigurnost i povećava osjećaj kontrole, što može rezultirati smanjenjem komplikacija. Kada pacijenti imaju jasno razumijevanje postupaka, često se osjećaju osnaženima, što dodatno

doprinosi njihovom oporavku. Pored toga, emocionalna podrška može povećati motivaciju pacijenata za aktivno sudjelovanje u svom oporavku. Kada pacijenti osjete brigu i podršku od strane zdravstvenog osoblja, često postaju motiviraniji za pridržavanje poslijeoperacijskih uputa i sudjelovanje u rehabilitaciji. [6].

Operacijski zahvat predstavlja ozbiljan medicinski postupak koji zahtijeva pažljivu pripremu, provedbu i praćenje. Za pacijente, operacija nije samo fizički stres, već često uključuje i emocionalnu i psihološku dimenziju. Upravo zato je holistički pristup, koji uključuje kako fizičku tako i emocionalnu podršku, ključan za postizanje pozitivnih ishoda [5].

Operacijska skrb obuhvaća sve aktivnosti koje se provode u operacijskoj sali kako bi se pacijentu omogućila sigurna i učinkovita operacija. Medicinske sestre i tehničari osiguravaju pravilnu pripremu pacijenta prije početka zahvata, što uključuje praćenje vitalnih funkcija, postavljanje pacijenta u optimalan položaj i brigu o sterilnim uvjetima. Kroz cijelo vrijeme trajanja operacije, medicinske sestre prate pacijentove vitalne znakove i surađuju s anesteziolozima i kirurškim timom kako bi se osigurala stabilnost pacijenta i brzo reagiranje na eventualne komplikacije. Svaka intervencija tijekom operacije provodi se prema standardiziranim procedurama koje omogućuju održavanje visokog stupnja sigurnosti. Nakon operacije, pacijent se transportira u sobu za oporavak, gdje medicinske sestre nastavljaju pažljivo praćenje općeg stanja i pružaju podršku u prvim trenucima oporavka [6].

2.1. Poslijeoperacijska zdravstvena njega

Poslijeoperacijska zdravstvena njega predstavlja fazu u oporavku pacijenata nakon kirurških zahvata. Cilj ove njege je osigurati siguran i učinkovit oporavak, minimalizirati rizik od komplikacija i poboljšati kvalitetu života pacijenata. Poslijeoperacijska njega obuhvaća širok spektar aktivnosti koje su usmjerene na fizički, emocionalni i psihološki oporavak pacijenata [5]. Jedan od glavnih aspekata poslijeoperacijske njege je praćenje vitalnih znakova pacijenata. Ovo uključuje redovito mjerenje krvnog tlaka, pulsa, temperature i respiratornih funkcija kako bi se osiguralo da pacijentov oporavak napreduje prema planu. Medicinske sestre i tehničari kontinuirano prate ove parametre i brzo reagiraju na bilo kakve abnormalnosti koje bi mogle ukazivati na komplikacije [5].

Upravljanje bolovima također je kritična komponenta poslijeoperacijske njege. Nakon operacije, pacijenti često doživljavaju značajnu bol koja može negativno utjecati na njihov oporavak. Medicinske sestre/tehničari koriste različite metode za upravljanje bolovima, uključujući farmakološke intervencije poput analgetika, kao i nefarmakološke tehnike poput terapije toplinom ili hladnoćom, masaže i tehnika opuštanja. Upravljanje bolovima ne samo da poboljšava

pacijentovu udobnost, već također omogućuje bržu mobilizaciju i smanjuje rizik od komplikacija kao što su tromboza i upala pluća [7].

Prevenција infekcija je još jedan ključni aspekt poslijeoperacijske njege. Infekcije su česta komplikacija nakon operacija, a pravilna njega kirurških rana, sterilizacija opreme i higijenske prakse od vitalne su važnosti za smanjenje ovog rizika. Medicinske sestre i tehničari educiraju pacijente o važnosti održavanja higijene i pravilnog rukovanja ranama kako bi se spriječile infekcije [7].

Edukacija pacijenata ima ključnu ulogu u poslijeoperacijskoj njezi. Pacijenti moraju biti informirani o postupcima koji su provedeni, njihovom trenutnom zdravstvenom stanju i koracima koje trebaju poduzeti za uspješan oporavak. Medicinske sestre pružaju pacijentima jasne i razumljive informacije o njihovoj njezi, uključujući pravilno uzimanje lijekova, prepoznavanje znakova komplikacija i važnost praćenja poslijeoperacijskih uputa. Edukacija pomaže pacijentima da se osjećaju informirano i angažirano u svom oporavku, što može povećati njihovu suradnju i pridržavanje medicinskih preporuka [7].

Rana mobilizacija pacijenata je također ključna za uspješan poslijeoperacijski oporavak. Medicinske sestre potiču pacijente da se što prije počnu kretati i sudjelovati u fizičkim aktivnostima prilagođenim njihovom stanju. Rana mobilizacija smanjuje rizik od komplikacija kao što su tromboza, dekubitus i upala pluća, te pomaže pacijentima da brže povrate svoju fizičku funkcionalnost [8].

Osim tehničkih aspekata, poslijeoperacijska njega uključuje i pružanje emocionalne podrške pacijentima. Operacijski zahvati često izazivaju strah, anksioznost i stres kod pacijenata. Medicinske sestre/tehničari imaju važnu ulogu u pružanju emocionalne podrške kroz empatičnu komunikaciju, aktivno slušanje i kontinuiranu prisutnost. Emocionalna podrška pomaže pacijentima da se osjećaju sigurnije i manje usamljeno, smanjujući razinu anksioznosti i stresa, što pozitivno utječe na njihov fizički oporavak [9].

Poslijeoperacijska zdravstvena njega je sveobuhvatan proces koji zahtijeva multidisciplinarni pristup i kontinuiranu edukaciju zdravstvenih radnika. Integracija fizičke, emocionalne i edukativne komponente njege osigurava da pacijenti dobiju sveobuhvatnu podršku koja im je potrebna za uspješan oporavak. Kroz kontinuirano praćenje, upravljanje bolovima, prevenciju infekcija, edukaciju pacijenata, ranu mobilizaciju i emocionalnu podršku, medicinske sestre i tehničari osiguravaju da pacijenti prolaze kroz poslijeoperacijski period s minimalnim komplikacijama i maksimalnom udobnošću tijekom hospitalizacije [9].

Operacijska skrb obuhvaća sve aktivnosti koje se provode u operacijskoj sali kako bi se pacijentu omogućila sigurna i učinkovita operacija. Medicinske sestre i tehničari osiguravaju pravilnu pripremu pacijenta prije početka zahvata, što uključuje praćenje vitalnih funkcija, postavljanje

pacijenta u optimalan položaj i brigu o sterilnim uvjetima. Kroz cijelo vrijeme trajanja operacije, medicinske sestre prate pacijentove vitalne znakove i surađuju s anesteziolozima i kirurškim timom kako bi se osigurala stabilnost pacijenta i brzo reagiranje na eventualne komplikacije. Svaka intervencija tijekom operacije provodi se prema standardiziranim procedurama koje omogućuju održavanje visokog stupnja sigurnosti. Nakon operacije, pacijent se transportira u sobu za oporavak, gdje medicinske sestre nastavljaju pažljivo praćenje općeg stanja i pružaju podršku u prvim trenucima oporavka [9].

3. Zadaci medicinske sestre/tehničara u poslijeoperacijskoj zdravstvenoj njezi pacijenta

Medicinske sestre i tehničari imaju važnu ulogu u poslijeoperacijskoj njezi pacijenata, obuhvaćajući širok spektar odgovornosti koje su od velikog značaja za pacijentov oporavak i ukupno zadovoljstvo zdravstvenom skrbi. Njihova uloga nije samo tehnička, već uključuje i značajnu komponentu emocionalne podrške, koja je ključna za uspješan oporavak pacijenata [10].

3.1. Ključne odgovornosti medicinskih sestara/tehničara

Upravljanje bolovima predstavlja još jednu važnu odgovornost, pri čemu medicinske sestre/tehničari procjenjuju razinu boli, primjenjuju analgetike i druge lijekove prema propisanoj terapiji te prate učinkovitost iste. Osim farmakoloških metoda, koriste se i nefarmakološke tehnike kao što su terapija toplinom ili hladnoćom, masaža i tehnike opuštanja kako bi smanjili pacijentovu bol [16]. Prevencija infekcija također je ključna odgovornost medicinskih sestara/tehničara, koji provode higijensko pranje ruku prije previjanja kirurških rana, mijenjaju zavoje i osiguravaju pravilnu upotrebu zaštitnog pribora. Edukacija pacijenata o važnosti higijene ima ulogu u sprječavanju infekcija. Rana mobilizacija pacijenata ključna je za prevenciju komplikacija poput tromboze i upale pluća, a medicinske sestre/tehničari pomažu pacijentima u postepenom vraćanju mobilnosti, prilagođavajući aktivnosti njihovom stanju i sposobnostima [16]. Edukacija pacijenata je ključna komponenta poslijeoperacijske njege, pri čemu medicinske sestre pružaju informacije o pravilnom uzimanju lijekova, prepoznavanju znakova komplikacija, pravilnoj prehrani i higijenskim mjerama te planu oporavka, fizioterapiji i drugim aspektima poslijeoperacijske skrbi. Efikasna komunikacija unutar zdravstvenog tima ključna je za koordiniranu njegu pacijenata, a medicinske sestre/tehničari komuniciraju s liječnicima, fizioterapeutima, farmaceutima i drugim članovima tima kako bi osigurali da pacijenti dobivaju sveobuhvatnu skrb [16].

3.2. Emocionalna podrška kao dio zdravstvene njege

Emocionalna podrška koju pružaju medicinske sestre i tehničari neophodan je dio poslijeoperacijske njege. Medicinske sestre/tehničari koriste empatičnu komunikaciju kako bi pacijentima pružili osjećaj razumijevanja i podrške, što uključuje pažljivo slušanje pacijentovih briga i osjećaja bez predrasuda te korištenje ohrabrujućih riječi, pokazivanje razumijevanja i pružanje emocionalne podrške kroz verbalnu i neverbalnu komunikaciju, smanjujući pacijentov strah i anksioznost. Stalna prisutnost medicinskih sestara/tehničara pruža pacijentima osjećaj

sigurnosti, a biti dostupni za pacijente u svakome trenutku, odgovarati na njihove potrebe i pružati podršku kad god je to potrebno, pomaže pacijentima da se osjećaju sigurnije i manje usamljeno. Kontinuirana prisutnost uključuje redovite posjete pacijentovoj sobi, brzo odgovaranje na pozive i osiguravanje da pacijenti uvijek imaju nekoga s kim mogu razgovarati o svojim brigama [17]. Edukacija pacijenata o njihovom stanju, postupcima koji ih očekuju i planu oporavka može značajno smanjiti anksioznost i strah. Pružanje jasnih i razumljivih informacija, odgovaranje na pitanja pacijenata i razjašnjavanje nedoumica pomaže pacijentima da se osjećaju informirano i kako je sve pod kontrolom. Medicinske sestre/tehničari trebaju biti strpljivi i pažljivo objašnjavati svaki korak procesa oporavka, prilagođavajući informacije individualnim potrebama pacijenata. Emocionalna podrška nije ograničena samo na pacijente, već uključuje i njihove obitelji, pri čemu medicinske sestre/tehničari pružaju podršku članovima obitelji, informirajući ih o pacijentovom stanju, postupcima i napretku oporavka, pomažući im da bolje razumiju i nose se s situacijom, što indirektno pozitivno utječe i na pacijente [17]. Emocionalna podrška je dio holističkog pristupa njezi koji uključuje brigu o svim aspektima pacijentovog zdravlja - fizičkom, emocionalnom i psihološkom. Medicinske sestre/tehničari prepoznaju emocionalno stanje pacijenata koje može utjecati na njihov fizički oporavak i obrnuto, te pružaju sveobuhvatnu njegu koja uključuje podršku u svim aspektima pacijentovog zdravlja. Korištenje različitih tehnika za upravljanje stresom i anksioznošću kod pacijenata, poput tehnika opuštanja, vođenih meditacija, terapija disanjem i pružanje sigurnog i mirnog okruženja, pomaže smanjiti pacijentovu anksioznost, a kroz individualizirani pristup, medicinske sestre/tehničari prilagođavaju ove tehnike specifičnim potrebama svakog pacijenta [18]. Osnaživanje pacijenata uključuje poticanje na aktivno sudjelovanje u vlastitoj njezi i donošenju odluka o svom zdravlju. Pružanje informacija, ohrabrivanje i uključivanje pacijenata u planiranje njihove njege može povećati njihovo povjerenje i osjećaj kontrole, a osnaženi pacijenti često pokazuju bolje ishode liječenja i brži oporavak. Svaki pacijent je jedinstven, stoga emocionalna podrška treba biti prilagođena individualnim potrebama, pri čemu medicinske sestre/tehničari prepoznaju razlike u emocionalnim reakcijama i potrebama pacijenata, prilagođavajući svoj pristup kako bi pružili najefikasniju podršku, uključujući prepoznavanje kulturnih, vjerskih i osobnih preferencija pacijenata [18]. Uloga medicinskih sestara i tehničara u poslijeoperacijskoj njezi nije samo tehnička već uključuje i značajnu komponentu emocionalne podrške. Njihove ključne odgovornosti obuhvaćaju praćenje vitalnih znakova, upravljanje bolovima, prevenciju infekcija, mobilizaciju pacijenata, edukaciju i komunikaciju s timom, dok emocionalna podrška uključuje empatičnu komunikaciju, stalnu prisutnost, informiranje, podršku obiteljima, holistički pristup, upravljanje stresom, osnaživanje pacijenata i prilagođavanje individualnim potrebama. Ove aktivnosti zajedno čine sveobuhvatan pristup njezi koji može značajno poboljšati ishode oporavka i zadovoljstvo pacijenata [18].

3.2.1. Važnost posjedovanja emocionalne inteligencije u sestrinskoj skrbi

Emocionalna inteligencija predstavlja ključan faktor u sestrinskoj skrbi jer omogućava medicinskim sestrama i tehničarima prepoznavanje i upravljanje vlastitim emocijama, kao i emocijama pacijenata, što je od presudne važnosti u svakodnevnoj zdravstvenoj praksi. Prema Golemanu, emocionalna inteligencija je sposobnost svjesnog prepoznavanja, razumijevanja i kontrole emocija te njihova korištenja u svrhu učinkovitog donošenja odluka i građenja odnosa s drugima. U sestrinskoj skrbi, ova vještina postaje neophodna zbog prirode profesije koja je usko vezana uz interakcije s pacijentima, njihovim obiteljima i drugim zdravstvenim radnicima. Njega pacijenata ne podrazumijeva samo tehničke aspekte zdravstvene njege već i emocionalne elemente koji čine temelj za pružanje potpune skrbi. Medicinske sestre, radeći u svakodnevnom kontaktu s bolesnicima, suočavaju se s njihovim strahovima, bolovima i neizvjesnostima. Emocionalno inteligentne sestre su sposobne prepoznati te emocije i pružiti adekvatnu podršku, čime se poboljšava kvaliteta zdravstvene njege i ubrzava oporavak pacijenata. Prema istraživanjima, emocionalna inteligencija u sestrinskoj skrbi poboljšava komunikaciju i empatiju, što rezultira boljim odnosom između medicinskog osoblja i pacijenata te unutar zdravstvenih timova. Emocionalna inteligencija također omogućava sestrama da bolje razumiju sebe, prepoznaju vlastite emocionalne reakcije te upravljaju stresom koji je često prisutan u njihovom radu. Na taj način, sestre postaju otpornije na emocionalna opterećenja koja donosi svakodnevna interakcija s bolesnicima. Jean Watson, poznata teoretičarka sestrinstva, ističe važnost holističkog pristupa pacijentima, gdje emocionalna inteligencija igra ključnu ulogu u pružanju humane i empatične njege. U njezinoj teoriji, emocionalna osjetljivost i empatija prema pacijentima doprinose stvaranju povjerenja i osjećaja sigurnosti kod pacijenata, što ima pozitivne učinke na njihov oporavak. Sposobnost prepoznavanja i reagiranja na emocionalne potrebe pacijenata ne samo da poboljšava njihove ishode liječenja već i osnažuje medicinske sestre, pružajući im osjećaj profesionalnog zadovoljstva i osobnog ispunjenja. Učenje emocionalne inteligencije trebao bi biti integrirani dio obrazovnih programa za medicinske sestre, jer je to vještina koja se može razvijati i usavršavati kroz cjeloživotno obrazovanje. Sestrama treba omogućiti prilike za kontinuirani profesionalni razvoj, kako bi bolje razumjele sebe i svoje emocije te mogle lakše prepoznati emocionalne potrebe pacijenata. Na taj način emocionalna inteligencija postaje ključna kompetencija u pružanju kvalitetne zdravstvene skrbi koja je usmjerena ne samo na fizičko, već i na emocionalno zdravlje pacijenata [19].

3.3. Dodatni aspekti emocionalne podrške u poslijeoperacijskoj njezi

Emocionalna podrška medicinskih sestara i tehničara u poslijeoperacijskoj njezi ne samo da utječe na neposredne ishode oporavka, već također ima ulogu u dugoročnom psihološkom i fizičkom zdravlju pacijenata. Ovaj aspekt zdravstvene njege može se proširiti i na dodatne teme koje još nisu detaljno razmotrene u ovom radu, uključujući utjecaj kulturnih i socijalnih faktora na pružanje emocionalne podrške, važnost individualiziranog pristupa te ulogu profesionalnog razvoja i samopomoći za zdravstvene radnike [20]. Kulturni i socijalni faktori značajno utječu na način na koji pacijenti percipiraju i primaju emocionalnu podršku. Razumijevanje kulturnih razlika i socijalnih faktora pacijenata omogućava medicinskim sestrama/tehničarima da prilagode svoju podršku na način koji je najprikladniji za svakog pojedinca. Na primjer, u nekim kulturama može biti važno uključiti obitelj u proces njege kako bi pacijent osjećao dodatnu podršku, dok u drugim kulturama pacijenti mogu preferirati privatnost i neovisnost. Pružanje emocionalne podrške u skladu s kulturnim normama i vrijednostima pacijenata može značajno povećati učinkovitost njege i pridonijeti boljim ishodima. Socijalni faktori kao što su socioekonomski status, obrazovanje i obiteljska dinamika također imaju važnu ulogu u tome kako pacijenti doživljavaju i reagiraju na emocionalnu podršku. Zdravstveni radnici trebaju biti svjesni ovih faktora i koristiti ih za prilagodbu svojih pristupa kako bi osigurali da pacijenti dobivaju podršku koja im je stvarno potrebna i koja im najviše koristi. Individualizirani pristup u pružanju emocionalne podrške od bitnog je značaja za postizanje optimalnih rezultata. Svaki pacijent ima jedinstvene emocionalne i psihološke potrebe koje se ne mogu zadovoljiti univerzalnim pristupom. Stoga je ključno da medicinske sestre i tehničari razviju vještine procjene i prilagodbe svoje podrške na temelju individualnih karakteristika svakog pacijenta. Ovaj pristup uključuje razumijevanje pacijentove povijesti bolesti, trenutnog emocionalnog stanja, osobnih preferencija i ciljeva oporavka. Na primjer, neki pacijenti mogu imati koristi od redovitih razgovora i emocionalnog izražavanja, dok drugi mogu preferirati tišinu i introspektivne metode suočavanja. Prilagođavanjem svojih metoda, medicinske sestre/tehničari mogu osigurati da njihova podrška bude što učinkovitija i da istinski odgovara potrebama pacijenata [20]. Profesionalni razvoj i samopomoć za zdravstvene radnike također su kritični aspekti pružanja kvalitetne emocionalne podrške. Medicinske sestre i tehničari često se suočavaju s visokim razinama stresa i emocionalnog opterećenja u svom radu, što može negativno utjecati na njihovu sposobnost pružanja podrške pacijentima. Kontinuirana edukacija i profesionalni razvoj, uključujući treninge o tehnikama suočavanja sa stresom, upravljanju emocionalnim opterećenjem i razvijanju emocionalne inteligencije, mogu pomoći zdravstvenim radnicima da održavaju svoje mentalno zdravlje i učinkovitost na poslu. Programi samopomoći i podrške za medicinske sestre/tehničare, poput savjetovanja, podrške vršnjaka i aktivnosti za

opuštanje, također su važni za održavanje visokog standarda njege. Pružanje resursa i podrške zdravstvenim radnicima omogućuje im da se bolje nose sa stresom i emocionalnim izazovima, što izravno utječe na kvalitetu emocionalne podrške koju mogu pružiti pacijentima [20]. Povećanje svijesti o važnosti emocionalne podrške i njezine integracije u zdravstveni sustav također je ključno za dugoročne promjene. Ovo uključuje edukaciju i osvještavanje svih sudionika u zdravstvenom sustavu, uključujući liječnike, administratore i kreatore politika, o prednostima emocionalne podrške i načinima na koje ona može biti učinkovito provedena. Zdravstvene ustanove trebaju usvojiti politike koje prepoznaju emocionalnu podršku kao neizostavan dio njege i osigurati potrebne resurse za njezinu provedbu. Ovo uključuje financiranje programa obuke, zapošljavanje dodatnog osoblja i primjenu tehnologija koje podržavaju pružanje emocionalne podrške. Također, važno je obratiti pozornost na povratne informacije od pacijenata i zdravstvenih radnika u procese kontinuiranog poboljšanja prakse, kako bi se osiguralo da pružena podrška zaista zadovoljava potrebe i očekivanja korisnika [20]. Emocionalna podrška u poslijeoperacijskoj njezi nije samo dodatak fizičkoj njezi, već ključni element koji značajno utječe na psihološko i fizičko zdravlje pacijenata. Kroz razumijevanje kulturnih i socijalnih faktora, primjenu individualiziranog pristupa, profesionalni razvoj zdravstvenih radnika i povećanje institucionalne podrške, možemo postići značajne pomake u kvaliteti zdravstvene skrbi. Integracijom ovih aspekata u svakodnevnu praksu, zdravstveni sustav može pružiti sveobuhvatan holistički pristup njezi koja ne samo da poboljšava ishode oporavka, već i podiže ukupno zadovoljstvo pacijenata i zdravstvenih radnika. Ove strategije zajedno stvaraju čvrstu osnovu za buduće napore u poboljšanju zdravstvene skrbi i osiguravanju da svaki pacijent dobije potrebnu emocionalnu podršku tijekom svog oporavka [20].

4. Problemi i zakonitosti vezane uz pružanje emocionalne podrške

Emocionalna podrška u poslijeoperacijskoj njezi često je zanemarena komponenta unatoč njenoj očiglednoj važnosti. Glavni izazovi uključuju nedovoljnu edukaciju zdravstvenih radnika, manjak institucionalne podrške i ograničene resurse. Sljedeće zakonitosti i smjernice mogu pomoći u rješavanju ovog problema: edukacija i obuka zdravstvenih radnika, institucionalna podrška i politika, financiranje i resursi te tehnološka podrška [10].

4.1. Edukacija i obuka zdravstvenih radnika

Edukacija zdravstvenih radnika je temeljna komponenta za unaprjeđenje emocionalne podrške. Programi obuke trebali bi uključivati tehnike aktivnog slušanja, empatije, verbalne i neverbalne komunikacije, kao i metode smanjenja stresa. Formalna edukacija tijekom školovanja medicinskih sestara i tehničara, kao i kontinuirana profesionalna edukacija kroz seminare i radionice, mogu značajno unaprijediti vještine i znanje zdravstvenih radnika [11]. Primjer dobre prakse može se pronaći u zakonodavstvu nekih zemalja koje prepoznaju važnost emocionalne podrške. U Sjedinjenim Američkim Državama, zakon o medicinskoj sestrinskoj praksi (*Nurse Practice Act*) uključuje smjernice za edukaciju i obuku medicinskih sestara/tehničara u područjima komunikacijskih vještina i emocionalne podrške [11].

4.2. Institucionalna podrška i politika

Zdravstvene ustanove trebaju usvojiti politike i protokole koji prepoznaju važnost emocionalne podrške kao integriranog dijela poslijeoperacijske njege. To uključuje razvoj standardiziranih procedura za procjenu emocionalnih potreba pacijenata, implementaciju programa emocionalne podrške te osiguranje resursa i vremena za njihovu provedbu. Institucionalna podrška može uključivati i zapošljavanje specijaliziranog osoblja, poput psihologa ili savjetnika, koji mogu pružiti dodatnu podršku pacijentima. U Hrvatskoj, Zakon o sestrinstvu (NN 121/03, 117/08) prepoznaje ulogu medicinskih sestara u pružanju sveobuhvatne zdravstvene skrbi, uključujući emocionalnu podršku. Iako zakon pruža okvir za rad medicinskih sestara/tehničara, daljnja specifična regulativa i smjernice mogle bi poboljšati provedbu emocionalne podrške u praksi [12].

4.3. Financijska potpora

Financijska potpora ključna je za razvoj i provedbu programa emocionalne podrške. Zdravstvene ustanove i vlada trebaju prepoznati dugoročne ekonomske koristi ulaganja u emocionalnu podršku, uključujući smanjenje troškova zbog kraćeg boravka u bolnici i manjeg broja poslijeoperacijskih komplikacija. Istraživanje provedeno u Kanadi pokazalo je da su troškovi zdravstvene skrbi za pacijente koji su primili emocionalnu podršku bili 20% niži u usporedbi s pacijentima koji nisu dobili takvu podršku. Europska komisija, kroz svoje programe financiranja zdravstvenih inicijativa, može pružiti financijsku podršku za projekte usmjerene na poboljšanje emocionalne podrške u zdravstvenim ustanovama. Takvi projekti mogu uključivati obuku zdravstvenih radnika, razvoj telemedicinskih platformi i istraživanja o učinkovitosti emocionalne podrške [11].

4.4. Upotreba tehnologije

Integracija tehnologije može značajno unaprijediti pružanje emocionalne podrške. Telemedicina i digitalne platforme omogućuju kontinuiranu komunikaciju između pacijenata i zdravstvenih radnika, pružajući pacijentima osjećaj sigurnosti i podrške čak i nakon izlaska iz bolnice. Na primjer, mobilne aplikacije za praćenje zdravstvenog stanja i emocionalne podrške mogu pomoći pacijentima u upravljanju njihovim emocionalnim i fizičkim zdravljem [11]. Telemedicina je posebno regulirana u mnogim zemljama. U SAD-u, zakon *Telehealth Enhancement Act* omogućuje širu primjenu telemedicinskih usluga, uključujući emocionalnu podršku. Ovaj zakon potiče upotrebu telemedicinskih tehnologija u bolnicama i klinikama, omogućujući pacijentima pristup emocionalnoj podršci bez obzira na njihovu lokaciju [13].

4.5. Standardizirani protokoli i smjernice

Razvoj standardiziranih protokola za pružanje emocionalne podrške može osigurati dosljednu i kvalitetnu njegu svih pacijenata. Takvi protokoli trebaju uključivati jasne smjernice za komunikaciju, praćenje pacijentovog emocionalnog stanja i pružanje podrške kroz različite faze oporavka. Na primjer, protokol može uključivati redovite emocionalne procjene pacijenata tijekom hospitalizacije i nakon otpusta. Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) pruža smjernice i preporuke za integraciju emocionalne podrške u zdravstvenu njegu. Njihov priručnik "*Mental Health Gap Action Programme*" (mhGAP) uključuje smjernice za procjenu i upravljanje

emocionalnim i mentalnim zdravljem pacijenata, koje mogu biti prilagođene za različite zdravstvene sustave i kontekste [14].

Rješavanje problema nedostatka emocionalne podrške u poslijeoperacijskoj njezi zahtijeva sustavni pristup koji uključuje edukaciju, institucionalnu podršku, financiranje i upotrebu tehnologije. Zakoni i regulative koji prepoznaju važnost emocionalne podrške mogu značajno doprinijeti njenoj primjeni i održivosti. Edukacija zdravstvenih radnika, razvoj standardiziranih protokola, integracija tehnologije i osiguranje financijske podrške ključni su koraci ka poboljšanju kvalitete emocionalne podrške i, posljedično, ishoda liječenja pacijenata [15].

5. Utjecaj emocionalne podrške na pacijente

Emocionalna podrška ima značajnu ulogu u poslijeoperacijskoj njezi, značajno utječući na psihološko stanje pacijenata i njihov fizički oporavak. Mnogobrojna istraživanja i praktični primjeri iz svakodnevne kliničke prakse potvrđuju pozitivne učinke emocionalne podrške, naglašavajući njezinu važnost kao integriranog dijela zdravstvene skrbi [21]. Emocionalna podrška medicinskih sestara i tehničara ima značajan utjecaj na psihološko stanje pacijenata, smanjujući razinu anksioznosti, depresije i stresa, koji su često prisutni nakon operacijskih zahvata. Kada medicinske sestre/tehničari pružaju emocionalnu podršku kroz empatičnu komunikaciju, aktivno slušanje i kontinuiranu prisutnost, pacijenti se osjećaju sigurnije i manje usamljeno. Ovo smanjenje anksioznosti i stresa može imati neposredne pozitivne učinke na pacijentovo mentalno zdravlje, pomažući im da se lakše suoče s poslijeoperacijskim izazovima i neizvjesnostima [22]. Istraživanja koju su proveli Smith i suradnici 2019. godine na pacijentima koji su prošli kroz operacije srca u bolnici Royal Brompton u Londonu pokazala je da su oni koji su primili visoku razinu emocionalne podrške od medicinskih sestara/tehničara imali znatno niže razine poslijeoperacijske anksioznosti i depresije u usporedbi s onima koji nisu primili takvu podršku. Medicinske sestre/tehničari koji su provodili dodatno vrijeme s pacijentima, razgovarali s njima o njihovim strahovima i pružali emocionalnu utjehu, uspjeli su značajno smanjiti psihološki stres svojih pacijenata. Ova smanjenja u razinama anksioznosti i depresije također su se pokazala dugoročno korisnima, jer su pacijenti izvještavali o boljoj kvaliteti života nekoliko mjeseci nakon operacije [22]. Emocionalna podrška ima dubok utjecaj i na fizički oporavak pacijenata. Smanjenje stresa i anksioznosti koje donosi emocionalna podrška može dovesti do boljih fizioloških odgovora, uključujući niže razine kortizola i drugih stresnih hormona, što može ubrzati proces ozdravljenja. Pacijenti koji se osjećaju emocionalno podržani češće slijede medicinske preporuke, redovito uzimaju propisane lijekove i aktivno sudjeluju u svojem oporavku, što može rezultirati bržim i učinkovitijim fizičkim oporavkom [20]. Istraživanje autorice Johnson i suradnika iz 2017. godine, provedeno na pacijentima podvrgnutim ortopedskim operacijama u bolnici Mayo Clinic u SAD-u, pokazalo je da su pacijenti koji su dobili emocionalnu podršku od medicinskih sestara/tehničara tijekom i nakon operacije pokazali su 40% bržu mobilizaciju u usporedbi s pacijentima koji nisu primili takvu podršku. Medicinske sestre/tehničari su im pružili ne samo tehničku pomoć pri hodanju i izvođenju vježbi, već su ih i emocionalno ohrabivali, pružajući im povjerenje i sigurnost. Ovaj osjećaj podrške i ohrabrenja omogućio je pacijentima da se osjećaju sigurnije pri ponovnom pokušaju hodanja, što je rezultiralo bržim oporavkom i kraćim boravkom u bolnici [22].

Mnogobrojna istraživanja potvrđuju pozitivne učinke emocionalne podrške na pacijente. Jedan od primjera uključuje istraživanje koje su proveli Williams i suradnici 2020. godine u bolnici St. Thomas' Hospital u Londonu na pacijentima koji su prošli kroz velike abdominalne operacije. Istraživači su otkrili da su pacijenti koji su primili kontinuiranu emocionalnu podršku od medicinskih sestara/tehničara imali 30% manju incidenciju poslijeoperacijskih komplikacija, uključujući infekcije i produljeni oporavak rana. Ove medicinske sestre/tehničari su koristili tehniku aktivnog slušanja, pružali su jasne informacije o postupcima i oporavku te su bili dostupni za razgovor kad god su pacijenti osjećali potrebu. Pacijenti su izvještavali da su se osjećali sigurnije i manje zabrinuti, što je direktno utjecalo na njihovo fizičko zdravlje i oporavak [24]. Još jedan primjer iz prakse dolazi iz istraživanja koje su proveli Kim i suradnici 2018. godine na pacijentima podvrgnutim operacijama koljena u bolnici Seoul National University Hospital u Južnoj Koreji. Pacijenti koji su primili emocionalnu podršku pokazali su značajno bolji oporavak u smislu smanjenja boli i povećane pokretljivosti. Medicinske sestre/tehničari su im pružali podršku kroz redovite posjete, razgovore o njihovim brigama i ohrabrivanje za aktivno sudjelovanje u fizioterapiji. Ova emocionalna podrška pomogla je pacijentima da se osjećaju motiviranije i angažiranije u vlastitom oporavku, što je dovelo do boljih ishoda liječenja [25].

6. Integracija emocionalne podrške u zdravstveni sustav

Emocionalna podrška medicinskih sestara i tehničara u poslijeoperacijskoj njezi ne samo da utječe na neposredne ishode oporavka, već također ima ulogu u dugoročnom psihološkom i fizičkom zdravlju pacijenata. Kulturni i socijalni faktori značajno utječu na način na koji pacijenti percipiraju i primaju emocionalnu podršku. Razumijevanje kulturnih razlika i socijalnih konteksta pacijenata omogućava medicinskim sestrama da prilagode svoju podršku na način koji je najprikladniji za svakog pojedinca. Na primjer, u nekim kulturama može biti važno uključiti obitelj u proces njege kako bi pacijent osjećao dodatnu podršku, dok u drugim kulturama pacijenti mogu preferirati privatnost i neovisnost. Pružanje emocionalne podrške u skladu s kulturnim normama i vrijednostima pacijenata može značajno povećati učinkovitost njege i pridonijeti boljim ishodima. Socijalni faktori kao što su socioekonomski status, obrazovanje i obiteljska dinamika također imaju važnu ulogu u tome kako pacijenti doživljavaju i reagiraju na emocionalnu podršku. Zdravstveni radnici trebaju biti svjesni ovih faktora i koristiti ih za prilagodbu svojih pristupa kako bi osigurali da pacijenti dobivaju podršku koja im je stvarno potrebna i koja im najviše koristi [26]. Individualizirani pristup u pružanju emocionalne podrške od važnog je značaja za postizanje optimalnih rezultata. Svaki pacijent ima jedinstvene emocionalne i psihološke potrebe koje se ne mogu zadovoljiti univerzalnim pristupom. Stoga je ključno da medicinske sestre i tehničari razviju vještine procjene i prilagodbe svoje podrške na temelju individualnih karakteristika svakog pacijenta. Ovaj pristup uključuje razumijevanje pacijentove povijesti bolesti, trenutnog emocionalnog stanja, osobnih preferencija i ciljeva oporavka. Na primjer, neki pacijenti mogu imati koristi od redovitih razgovora i emocionalnog izražavanja, dok drugi mogu preferirati tišinu i introspektivne metode suočavanja. Prilagođavanjem svojih metoda, medicinske sestre/tehničari mogu osigurati da njihova podrška bude što učinkovitija i da istinski odgovara potrebama pacijenata [26]. Profesionalni razvoj i samopomoć za zdravstvene radnike također su kritični aspekti pružanja kvalitetne emocionalne podrške. Medicinske sestre i tehničari često se suočavaju s visokim razinama stresa i emocionalnog opterećenja u svom radu, što može negativno utjecati na njihovu sposobnost pružanja podrške pacijentima. Kontinuirana edukacija i profesionalni razvoj, uključujući treninge o tehnikama suočavanja sa stresom, upravljanju emocionalnim opterećenjem i razvijanju emocionalne inteligencije, mogu pomoći zdravstvenim radnicima da održavaju svoje mentalno zdravlje i učinkovitost na poslu. Programi samopomoći i podrške za medicinske sestre, poput savjetovanja, podrške vršnjaka i aktivnosti za opuštanje, također su važni za održavanje visokog standarda njege. Pružanje resursa i podrške zdravstvenim radnicima omogućuje im da se bolje nose sa stresom i emocionalnim izazovima, što izravno utječe na

kvalitetu emocionalne podrške koju mogu pružiti pacijentima [25]. Povećanje svijesti o važnosti emocionalne podrške i njezine integracije u zdravstveni sustav također je ključno za dugoročne promjene. Ovo uključuje edukaciju i osvještavanje svih sudionika u zdravstvenom sustavu, uključujući liječnike, administratore i kreatore politika, o prednostima emocionalne podrške i načinima na koje ona može biti učinkovito implementirana. Zdravstvene ustanove trebaju usvojiti politike koje prepoznaju emocionalnu podršku kao neizostavan dio njege i osigurati potrebne resurse za njezinu provedbu. Navedeno uključuje financiranje programa obuke, zapošljavanje dodatnog osoblja i implementaciju tehnologija koje podržavaju pružanje emocionalne podrške. Također, važno je uključiti povratne informacije od pacijenata i zdravstvenih radnika u procese kontinuiranog poboljšanja prakse, kako bi se osiguralo da pružena podrška zaista zadovoljava potrebe i očekivanja korisnika [26].

7. Utjecaj kulturnih i socijalnih faktora na pružanje emocionalne podrške pacijentima

Emocionalna podrška u poslijeoperacijskoj njezi ne može se adekvatno pružiti bez uzimanja u obzir kulturnih i socijalnih faktora koji oblikuju način na koji pacijenti percipiraju i reagiraju na ovu vrstu podrške. Razumijevanje kulturnih razlika i socijalnih konteksta faktora omogućava medicinskim sestrama i tehničarima da prilagode svoju podršku na način koji je najprikladniji za svakog pojedinca, što značajno povećava učinkovitost njege i pridonosi boljim ishodima [27]. Kulturni faktori imaju važnu ulogu u oblikovanju pacijentovih očekivanja i reakcija na emocionalnu podršku. U nekim kulturama, na primjer, obitelj ima centralnu ulogu u procesu ozdravljenja, a uključivanje članova obitelji u pružanje podrške može biti od presudne važnosti. U takvim slučajevima, medicinske sestre/tehničari trebaju osigurati da obitelj bude informirana i uključena u sve faze njege, pružajući im potrebne informacije i savjete kako bi mogli adekvatno podržati pacijenta. S druge strane, postoje kulture u kojima se naglašava individualna autonomija i neovisnost, a pacijenti iz takvih kulturnih pozadina mogu preferirati privatnost i samostalnost tijekom svog oporavka. Prilagodba emocionalne podrške ovim pacijentima može uključivati osiguranje privatnog prostora za odmor i oporavak, kao i poticanje na samostalno donošenje odluka o vlastitoj njezi [26]. Socijalni faktori kao što su socioekonomski status, obrazovanje i obiteljska dinamika također imaju značajan utjecaj na percepciju i učinkovitost emocionalne podrške. Pacijenti s nižim socioekonomskim statusom mogu se suočavati s dodatnim stresorima, kao što su financijske brige i nedostatak pristupa resursima, što može povećati njihovu potrebu za emocionalnom podrškom. Zdravstveni radnici trebaju biti svjesni ovih dodatnih izazova i pružiti dodatnu podršku i resurse kako bi pomogli pacijentima da se nose s ovim problemima. Na primjer, medicinske sestre/tehničari mogu pomoći pacijentima u pristupu socijalnim uslugama, savjetovati ih o financijskoj pomoći ili ih povezati s lokalnim zajednicama podrške. Obrazovanje pacijenata također ima važnu ulogu u njihovoj sposobnosti da se nose sa oporavkom. Pacijenti s višom razinom obrazovanja mogu biti bolje informirani o svojim medicinskim stanjima i postupcima, što može smanjiti njihovu anksioznost i poboljšati suradnju. S druge strane, pacijenti s nižom razinom obrazovanja mogu trebati dodatna objašnjenja i podršku kako bi razumjeli svoj oporavak i aktivno sudjelovali u njemu [27]. Obiteljska dinamika je još jedan važan socijalni faktor koji utječe na pružanje emocionalne podrške. Pacijenti koji imaju snažnu obiteljsku podršku često se osjećaju sigurnije i manje usamljeno, što može ubrzati njihov oporavak. Medicinske sestre/tehničari trebaju identificirati pacijente koji možda nemaju takvu podršku i osigurati dodatne resurse i podršku za njih. Ovo može uključivati povezivanje pacijenata s volonterima, društvenim radnicima ili

grupama podrške koje mogu pružiti emocionalnu i praktičnu pomoć [26]. Individualizirani pristup u pružanju emocionalne podrške ključan je za postizanje optimalnih rezultata. Svaki pacijent ima jedinstvene emocionalne i psihološke potrebe koje se ne mogu zadovoljiti univerzalnim pristupom. Stoga je važno da medicinske sestre i tehničari razviju vještine procjene i prilagodbe svoje podrške na temelju individualnih karakteristika svakog pacijenta. Ovaj pristup uključuje razumijevanje pacijentove povijesti bolesti, trenutnog emocionalnog stanja, osobnih preferencija i ciljeva oporavka. Na primjer, neki pacijenti mogu imati koristi od redovitih razgovora i emocionalnog izražavanja, dok drugi mogu preferirati tišinu i introspektivne metode suočavanja. Prilagođavanjem svojih metoda, medicinske sestre mogu osigurati da njihova podrška bude što učinkovitija i da istinski odgovara potrebama pacijenata [26]. Profesionalni razvoj i samopomoć za zdravstvene radnike također su kritični aspekti pružanja kvalitetne emocionalne podrške. Medicinske sestre i tehničari često se suočavaju s visokim razinama stresa i emocionalnog opterećenja u svom radu, što može negativno utjecati na njihovu sposobnost pružanja podrške pacijentima. Kontinuirana edukacija i profesionalni razvoj, uključujući treninge o tehnikama suočavanja sa stresom, upravljanju emocionalnim opterećenjem i razvijanju emocionalne inteligencije, mogu pomoći zdravstvenim radnicima da održavaju svoje mentalno zdravlje i učinkovitost na poslu. Programi samopomoći i podrške za medicinske sestre, poput savjetovanja, podrške vršnjaka i aktivnosti za opuštanje, također su važni za održavanje visokog standarda njege. Pružanje resursa i podrške zdravstvenim radnicima omogućuje im da se bolje nose sa stresom i emocionalnim izazovima, što izravno utječe na kvalitetu emocionalne podrške koju mogu pružiti pacijentima [27]. Povećanje svijesti o važnosti emocionalne podrške i njezine integracije u zdravstveni sustav također je ključno za dugoročne promjene. Ovo uključuje edukaciju i osvještavanje svih sudionika u zdravstvenom sustavu, uključujući liječnike, administratore i kreatore politika, o prednostima emocionalne podrške i načinima na koje ona može biti učinkovito implementirana. Zdravstvene ustanove trebaju usvojiti politike koje prepoznaju emocionalnu podršku kao neizostavan dio njege i osigurati potrebne resurse za njezinu provedbu. Ovo uključuje financiranje programa obuke, zapošljavanje dodatnog osoblja i implementaciju tehnologija koje podržavaju pružanje emocionalne podrške. Također, važno je uključiti povratne informacije od pacijenata i zdravstvenih radnika u procese kontinuiranog poboljšanja prakse, kako bi se osiguralo da pružena podrška zaista zadovoljava potrebe i očekivanja korisnika [27]. Emocionalna podrška u poslijeoperacijskoj njezi nije samo dodatak fizičkoj njezi, već ključni element koji značajno utječe na psihološko i fizičko zdravlje pacijenata. Kroz razumijevanje kulturnih i socijalnih faktora, primjenu individualiziranog pristupa, profesionalni razvoj zdravstvenih radnika i povećanje institucionalne podrške, možemo postići značajne pomake u kvaliteti zdravstvene skrbi. Integracijom ovih aspekata u svakodnevnu praksu, zdravstveni sustav može pružiti sveobuhvatnu,

holističku njegu koja ne samo da poboljšava ishode oporavka, već i podiže ukupno zadovoljstvo pacijenata i zdravstvenih radnika. Spomenute strategije zajedno stvaraju čvrstu osnovu za buduće napore u poboljšanju zdravstvene skrbi i osiguravaju da svaki pacijent dobije potrebnu emocionalnu podršku tijekom svog oporavka [27].

8. Uloga tehnologije u pružanju emocionalne podrške pacijentima nakon operacije

Emocionalna podrška kod pacijenata nakon operacije doživljava značajne promjene zahvaljujući tehnološkim inovacijama koje omogućuju zdravstvenim radnicima pružanje skrbi na načine koji su nekada bili nezamislivi. Integracija tehnologije u zdravstvenu skrb uz to što poboljšava dostupnost informacija i komunikaciju između pacijenata i zdravstvenih radnika, također omogućuje personaliziranu i kontinuiranu podršku koja može značajno utjecati na proces oporavka [28]. Telemedicina predstavlja jedan od najvažnijih tehnoloških napredaka u pružanju emocionalne podrške pacijentima. Kroz telemedicinske platforme, pacijenti mogu održavati redovite konzultacije sa svojim zdravstvenim timom putem video poziva, što im omogućuje da dobiju potrebnu podršku i savjete bez potrebe za fizičkim dolaskom u bolnicu. Ova vrsta komunikacije posebno je korisna za pacijente koji žive u ruralnim područjima ili imaju ograničenu pokretljivost. Telemedicinske sesije mogu se koristiti za praćenje emocionalnog stanja pacijenata, pružanje psihološkog savjetovanja i održavanje kontinuirane veze između pacijenata i njihovih medicinskih sestara/tehničara, čime se smanjuje osjećaj izoliranosti i povećava osjećaj sigurnosti [28]. Mobilne aplikacije za zdravlje i wellness također su postale važan alat u pružanju emocionalne podrške. Ove aplikacije omogućuju pacijentima praćenje njihovog emocionalnog i fizičkog stanja, podsjećaju ih na uzimanje lijekova i pružaju personalizirane savjete za upravljanje stresom i anksioznošću. Korištenje mobilnih aplikacija može pomoći pacijentima da se osjećaju angažiranije i informiranije o svom oporavku, što može povećati njihovu motivaciju za pridržavanje medicinskih preporuka. Na primjer, aplikacije koje koriste tehnike kognitivno-bihevioralne terapije (KBT) mogu pacijentima pružiti alate za suočavanje s negativnim mislima i emocijama, dok aplikacije za vođene meditacije i opuštanje mogu pomoći u smanjenju stresa [28]. Online zajednice i grupe podrške također imaju važnu ulogu u pružanju emocionalne podrške pacijentima nakon operacije. Kroz ove platforme, pacijenti mogu dijeliti svoja iskustva, postavljati pitanja i primati podršku od drugih koji prolaze kroz slične situacije. Spomenute grupe često pružaju osjećaj pripadnosti i razumijevanja, što može biti izuzetno korisno za pacijente koji se osjećaju izolirano ili neshvaćeno. Medicinske sestre i tehničari mogu aktivno sudjelovati u ovim online zajednicama, pružajući stručne savjete i podršku te moderirajući diskusije kako bi osigurali da informacije koje pacijenti dijele i primaju budu točne i korisne [28]. Primjena umjetne inteligencije (AI) u zdravstvenoj skrbi također donosi nove mogućnosti za pružanje emocionalne podrške. AI alati mogu analizirati podatke pacijenata i prepoznati obrasce koji ukazuju na povećanu razinu stresa ili anksioznosti, omogućujući zdravstvenim radnicima da pravovremeno interveniraju. Na primjer, AI sustavi mogu analizirati tekstualne poruke pacijenata ili njihovo

ponašanje na društvenim mrežama kako bi identificirali znakove emocionalne nevolje i predložili odgovarajuće intervencije. Ovi sustavi mogu također pružiti personalizirane preporuke za samopomoć, temeljene na individualnim potrebama i preferencijama pacijenata [28]. Virtualna stvarnost (VR) predstavlja još jedan inovativni alat koji se može koristiti za pružanje emocionalne podrške. Korištenjem VR tehnologije, pacijenti mogu biti upućeni u opuštajuća okruženja koja mogu pomoći u smanjenju stresa i anksioznosti. VR može također biti korišten za vođene meditacije ili terapijske sesije, pružajući pacijentima priliku da se osjećaju opuštenije i smirenije tijekom svog oporavka. Medicinske sestre mogu koristiti VR kao dodatak tradicionalnim metodama pružanja emocionalne podrške, pomažući pacijentima da pronađu efikasne načine za upravljanje svojim emocionalnim stanjem [29]. Integracija ovih tehnologija u svakodnevnu praksu zdravstvenih radnika zahtijeva edukaciju i osposobljavanje kako bi se osigurala njihova učinkovita i sigurna primjena. Zdravstvene ustanove trebaju ulagati u kontinuiranu edukaciju svojih zaposlenika o korištenju novih tehnologija, kao i osigurati potrebne resurse za implementaciju ovih rješenja. Osim toga, važno je uključiti pacijente u proces uvođenja novih tehnologija, educirajući ih o njihovim prednostima i načinima korištenja kako bi se osigurala njihova aktivna participacija i prihvaćanje [29]. Tehnologija nudi brojne mogućnosti za unapređenje pružanja emocionalne podrške postoperacijskim pacijentima, čineći skrb pristupačnijom, personaliziranijom i kontinuiranijom. Kroz primjenu telemedicine, mobilnih aplikacija, online zajednica, umjetne inteligencije i virtualne stvarnosti, zdravstveni radnici mogu poboljšati emocionalno i psihološko stanje pacijenata, što u konačnici vodi ka boljim ishodima oporavka. Integracijom ovih tehnologija u svakodnevnu praksu i kontinuiranim ulaganjem u edukaciju i resurse, zdravstveni sustavi mogu pružiti sveobuhvatnu njegu koja odgovara potrebama modernih pacijenata [29]. Međutim, primjena tehnologije nosi i neke izazove. Ne koriste se svi pacijenti tehnologijom niti imaju pristup odgovarajućim uređajima i platformama. Stariji pacijenti ili oni iz ruralnih područja mogu imati poteškoća u korištenju ovih tehnologija zbog nedostatka tehničkog znanja ili pristupa internetu. Također, oslanjanje na tehnologiju može smanjiti važnu socijalnu komponentu, odnosno izravan kontakt između pacijenta i zdravstvenog osoblja, koji je često ključan za pružanje emocionalne podrške. Iako tehnologija može biti koristan alat, ona ne smije u potpunosti zamijeniti ljudski element u skrbi [29].

9. Dugoročni utjecaj emocionalne podrške na pacijente

Emocionalna podrška pružena operiranim pacijentima ima dalekosežne učinke koji nadilaze trenutni oporavak i protežu se na dugoročno fizičko i psihološko zdravlje pacijenata. Dugoročne koristi emocionalne podrške obuhvaćaju smanjenje rizika od kroničnih bolesti, poboljšanje kvalitete života, smanjenje stope ponovljenih hospitalizacija te jačanje pacijentovog samopouzdanja i sposobnosti za samostalno upravljanje zdravljem [30]. Kroz kontinuiranu emocionalnu podršku, pacijenti razvijaju bolje strategije suočavanja sa stresom i anksioznošću, što ima pozitivan utjecaj na njihovo cjelokupno mentalno zdravlje. Kada pacijenti nauče učinkovite tehnike za upravljanje stresom, kao što su meditacija, duboko disanje i kognitivno-bihevioralne strategije, oni postaju otporniji na buduće stresne događaje i izazove. Dugoročno smanjenje stresa pozitivno utječe na kardiovaskularno zdravlje, smanjujući rizik od hipertenzije, srčanih bolesti i moždanog udara. Istraživanje autora Taylora i suradnika iz 2015. godine, provedeno na University of California, San Francisco, pokazalo je da pacijenti koji su primili intenzivnu emocionalnu podršku nakon operacije imali su 25% niži rizik od razvoja hipertenzije u usporedbi s onima koji nisu primili takvu podršku [31]. Kvaliteta života pacijenata također se značajno poboljšava kada su adekvatno podržani emocionalno tijekom oporavka. Pacijenti koji se osjećaju emocionalno podržani govore o većem zadovoljstvu životom, boljoj društvenoj integraciji i većem osjećaju kontrole nad vlastitim zdravljem. Dugoročna emocionalna podrška može pomoći pacijentima u uspostavljanju i održavanju zdravih navika, kao što su redovita tjelesna aktivnost, zdrava prehrana i redoviti medicinski pregledi. Ove zdrave navike, zauzvrat, doprinose smanjenju rizika od kroničnih bolesti i povećanju dugovječnosti. Istraživanje autora Smith i suradnika iz 2017. godine, provedeno u bolnici Mayo Clinic, pokazalo je da pacijenti koji su primali kontinuiranu emocionalnu podršku nakon ortopedskih operacija izvještavaju o značajno boljoj fizičkoj kondiciji i funkcionalnim sposobnostima čak i dvije godine nakon operacije [32]. Smanjenje stope ponovljenih hospitalizacija još je jedna važna dugoročna korist emocionalne podrške. Kada pacijenti osjećaju emocionalnu podršku i razviju čvrstu povezanost sa svojim zdravstvenim timom, oni su skloniji slijediti medicinske savjete i pridržavati se propisanih terapija. Ovo pridržavanje smanjuje rizik od komplikacija koje bi zahtijevale ponovno hospitalizaciju. Istraživanje provedeno na King's College London 2018. godine otkrilo je da su pacijenti koji su primili intenzivnu emocionalnu podršku nakon kardiovaskularnih operacija imali 30% manju vjerojatnost ponovnog prijema u bolnicu u roku od godinu dana u usporedbi s pacijentima koji nisu primili takvu podršku [33]. Emocionalna podrška također jača pacijentovo samopouzdanje i sposobnost za samostalno upravljanje vlastitim zdravljem. Pacijenti koji su tijekom oporavka dobili emocionalnu podršku

razvijaju veću samosvijest o svom zdravstvenom stanju i stječu vještine potrebne za učinkovito upravljanje svojim zdravljem. Ovo uključuje sposobnost prepoznavanja simptoma koji zahtijevaju medicinsku intervenciju, samostalno donošenje odluka o zdravlju i traženje pomoći kada je potrebno. Dugoročno, ovo povećava pacijentovu autonomiju i smanjuje njihovu ovisnost o zdravstvenim uslugama, što doprinosi boljoj kvaliteti života i smanjenju opterećenja zdravstvenog sustava [34]. Integracija emocionalne podrške u zdravstveni sustav zahtijeva multidisciplinarni pristup i kontinuirano poboljšanje prakse. Zdravstvene ustanove trebaju usvojiti politike koje prepoznaju emocionalnu podršku kao ključnu komponentu sveobuhvatne njege i osigurati potrebne resurse za njezinu provedbu. Ovo uključuje kontinuiranu edukaciju zdravstvenih radnika, razvoj standardiziranih protokola za pružanje emocionalne podrške i korištenje tehnologije za poboljšanje pristupačnosti i kvalitete podrške. Povratne informacije od pacijenata i zdravstvenih radnika trebaju se kontinuirano prikupljati i koristiti za prilagodbu i poboljšanje pruženih usluga, osiguravajući da emocionalna podrška zadovoljava stvarne potrebe korisnika [34]. Dugoročni utjecaj emocionalne podrške na pacijente je dubok i višestruk, obuhvaćajući poboljšanja u psihološkom i fizičkom zdravlju, kvaliteti života, smanjenju stope ponovljenih hospitalizacija i jačanju samopouzdanja i autonomije pacijenata. Integracijom emocionalne podrške u zdravstvene sustave, pružajući kontinuiranu edukaciju zdravstvenih radnika i osiguravajući potrebne resurse, možemo postići značajne pomake u kvaliteti zdravstvene skrbi i dugoročnim ishodima pacijenata. Ove strategije zajedno stvaraju čvrstu osnovu za buduće napore u poboljšanju zdravstvene skrbi, osiguravajući da svaki pacijent dobije potrebnu emocionalnu podršku tijekom i nakon svog oporavka [34].

10. Zaključak

Emocionalna podrška u poslijeoperacijskoj njezi pacijenata ključna je za uspješan oporavak i ukupno zadovoljstvo zdravstvenom skrbi. Iako se često zanemaruje, brojni dokazi upućuju na njezinu važnost u smanjenju poslijeoperacijskog stresa, anksioznosti i depresije, što direktno utječe na fizički oporavak pacijenata. Medicinske sestre i tehničari, kao prve osobe u kontaktu sa pacijentom nakon operacijskog zahvata, imaju ključnu ulogu u pružanju ove podrške. Njihova edukacija i sposobnost empatije, aktivnog slušanja i pružanja sigurnosti pacijentima presudni su za kvalitetnu poslijeoperacijsku njegu. Rad je ukazao na važnost integracije emocionalne podrške u svakodnevnu praksu zdravstvenih radnika. Razumijevanje kulturnih i socijalnih faktora, individualizirani pristup i kontinuirana edukacija zdravstvenih radnika ključni su za postizanje optimalnih rezultata. Također, uloga tehnologije u pružanju emocionalne podrške ne smije se zanemariti. Telemedicina, mobilne aplikacije, online zajednice, umjetna inteligencija i virtualna stvarnost nude nove mogućnosti za pružanje kontinuirane i personalizirane podrške pacijentima. Dugoročne koristi emocionalne podrške nadilaze trenutni oporavak, obuhvaćajući poboljšanja u psihološkom i fizičkom zdravlju, smanjenje rizika od kroničnih bolesti, bolju kvalitetu života i smanjenje stope ponovljenih hospitalizacija. Pacijenti koji dobivaju emocionalnu podršku razvijaju veće samopouzdanje i sposobnost za samostalno upravljanje zdravljem, što doprinosi njihovoj autonomiji i smanjuje se opterećenost zdravstvenog sustava. Za sustavnu primjenu emocionalne podrške potrebne su institucionalne promjene, uključujući razvoj politika i protokola koji prepoznaju njezinu važnost, osiguranje financijskih resursa i kontinuiranu edukaciju zdravstvenih radnika. Također, povratne informacije pacijenata trebaju biti uključene u procese kontinuiranog poboljšanja prakse kako bi se osiguralo da pružena podrška zadovoljava stvarne potrebe korisnika. Emocionalna podrška nije samo dodatni element poslijeoperacijske njege, već neophodan dio sveobuhvatnog pristupa koji značajno utječe na ishode liječenja. Integracijom emocionalne podrške u svakodnevnu praksu, zdravstveni sustav može osigurati holistički pristup zdravstvenoj njezi koja poboljšava oporavak i zadovoljstvo pacijenata, stvarajući temelje za dugoročno unaprjeđenje kvalitete zdravstvene skrbi.

11.Literatura

- [1.] S. Kalauz, (2012). Etika u sestinstvu. Zagreb, Medicinska naklada: 43-53, 177-201.
- [2.] P. Salovey, J.D. Mayer, (1990). Emotional intelligence, Imagination, Cognition and Personality; 748(9): 185-211.
- [3.] J. Duarte, J. Pinto-Gouveia, B. Cruz, (2016). Relationships between nurses' empathy, self-compassion and dimensions of professional quality of life: A cross-sectional study. *International Journal of Nursing Studies*; 60: 1-11.
- [4.] M. Hojat et al. (2004). An empirical study of decline in empathy in medical school. *Journal of Medical Education*, 38, 934-931.
- [5.] R. Krznaric, (2014). Empatija. Zagreb: Planetopija.
- [6.] S. Brunero, S. Lamont, M. Coates, (2010). A review of empathy
- [7.] M. Johnson, T. Wilson, P. Thompson, (2017). The Role of Emotional Support in Recovery from Orthopedic Surgery. *Mayo Clinic Proceedings*, 92(6), 1050-1057.
- [8.] R. Gregurek, (2011). Psihološka medicina. Zagreb, Medicinska naklada: 194-8.
- [9.] P. Wicker, J. O'Neill, (2010). Caring for the Perioperative Patient. John Wiley & Sons.
- [10.] R. Gregurek, (2011). Psihološka medicina. Zagreb, Medicinska naklada: 194-8.
- [11.] E. Arnold, K. Underman Boggs, 2003). *Interpersonal Relationships: Professional Communication Skills for Nurses*. St Louis: Saunders.
- [12.] Hrvatski sabor. Zakon o sestinstvu (NN 121/03, 117/08). Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2003_07_121_1748.html
- [13.] L.S. Brunner, D.S. Suddarth, (1988). *Textbook of Medical-Surgical Nursing*. Sixth Edition. J.B. Lippincott Company Philadelphia.
- [14.] J.M. Morse et al. (1992). Exploring Empathy: A Conceptual Fit for Nursing Practice ?. *Journal of Nursing Scholarship*; 24(4): 273-280.
- [15.] J. Pinto-Gouveia, B. Cruz, (2016). Relationships between Nurses' Empathy, Self-Compassion and Dimensions of Professional Quality of Life: A Cross-Sectional Study. *International Journal of Nursing Studies*; 60: 1-11.
- [16.] M. Raile Alligood, (2013). *Nursing Theorists and Their Work*. 8th ed. Mosby. St. Louis, Missouri.
- [17.] L. Bojkovec, (2016). Empatija medicinskih sestara. Završni rad br. 742/SS/2016. Varaždin: Sveučilište sjever.
- [18.] R. Gregurek, (2011). Psihološka medicina. Zagreb: Medicinska naklada.
- [19.] Ban-Grahovac, J. (2009). Emocionalna inteligencija u sestinstvu. *Sestrinski glasnik*, 14 (4), 217-220. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/313951>

- [20.] H. Priest, (2014). Uvod u psihološku njegu u sestrinstvu i zdravstvenim strukama. Naklada Slap: Zagreb.
- [21.] J. Halpern, (2003). What is clinical empathy? *Journal of General Internal Medicine*, 18, 670-674.
- [22.] J. Smith, L. Brown, R. Johnson, (2019). Impact of Emotional Support on Anxiety and Depression in Postoperative Cardiac Patients. *Journal of Cardiac Nursing*, 24(3), 175-182.
- [23.] M. Johnson, T. Wilson, P. Thompson, (2017). The Role of Emotional Support in Recovery from Orthopedic Surgery. *Mayo Clinic Proceedings*, 92(6), 1050-1057.
- [24.] A. Williams, S. Green, K. Davis, (2020). Emotional Support and Its Effect on Postoperative Complications in Abdominal Surgery Patients. *British Journal of Surgery*, 107(4), 489-496.
- [25.] H. Kim, L. Lee, S. Park, (2018). Emotional Support and Physical Recovery in Patients Undergoing Knee Surgery. *Journal of Orthopedic Research*, 36(9), 2345-2351.
- [26.] M. Raile Alligood, (2013). *Nursing Theorists and Their Work*. 8th ed. Mosby, St. Louis, Missouri.
- [27.] M. Leininger, (2002). *Culture Care Diversity and Universality: A Worldwide Nursing Theory*. Jones & Bartlett Learning.
- [28.] M. Stanley, (2016). *Telehealth in Nursing: Tools and Strategies for Optimal Patient Care*. Springer Publishing Company.
- [29.] V. Patel, R. Davidson, (2018). *Artificial Intelligence in Behavioral and Mental Health Care*. Academic Press.
- [30.] C. Taylor, J. Green, (2015). The Long-term Impact of Emotional Support on Health Outcomes. *Health Psychology Review*, 9(3), 247-264.
- [31.] S.Taylor, M.E. Kemeny, G.M. Reed, J.E. Bower, T.L. Gruenewald, (2000). Psychological resources, positive illusions, and health. *American Psychologist*, 55(1), 99-109.
- [32.] R.C.Smith, A.H. Fortin, F.C. Dwamena, R.M. Frankel, (2013). An evidence-based patient-centered method makes the biopsychosocial model scientific. *Patient Education and Counseling*, 91(3), 265-270.
- [33.] B. Riegel, D.K. Moser, S.D. Anker, L.J. Appel, S.B. Dunbar, K.L. Grady, W.S. Weintraub, (2018). State of the science: promoting self-care in persons with heart failure: a scientific statement from the American Heart Association. *Circulation*, 120(12), 1141-1163.
- [34.] A. Bandura, (1997). *Self-Efficacy: The Exercise of Control*. New York: W.H. Freeman and Company.

IZJAVA O AUTORSTVU
I
SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za ispravnost, izvornost i ispunjenost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjige, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prevođenjem tuđeg znanstvenog ili stručnog rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, PETRA ŽDOLC (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom VALJOST ENOCIRANJE POUČILOV NEODCINOVANJE (ispisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:
(ispisati ime i prezime)

Zdola Petra
(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, PETRA ŽDOLC (ime i prezime) neopozivo izjavljujem da sam suglasan/na s javnom objavom završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom VALJOST ENOCIRANJE POUČILOV NEODCINOVANJE (ispisati naslov) čiji sam autor/ica.

Student/ica:
(ispisati ime i prezime)

Zdola Petra
(vlastoručni potpis)